

Tvirtinu:

Direktorė
Jolanta Paukštytė

2026-03-30

**UTENOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ ŽALINGŲ ĮPROČIŲ
(ALKOHOLIO, TABAKO IR KITŲ PSICHIKĄ VEIKIANČIŲ MEDŽIAGŲ) PREVENCIJOS PROGRAMOS 2025 m. ATASKAITA**

2026 m. kovo 30 d.

Programos tikslas

Tikslas – užkirsti kelią žalojančių įpročių (alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų) plitimui ir vartojimui socialinės globos namuose, stiprinant gyventojų sveikatą, psichologinę gerovę bei socialinį bendravimą, taip mažinant socialinę atskirtį ir socialinių paslaugų teikimo išlaidas.

Programos uždaviniai

1. Skatinti sveiko gyvenimo būdo pasirinkimą ir atsakomybės už savo sveikatą ugdymą.
2. Teikti informaciją apie žalojančius įpročius, jų poveikį fizinei ir psichinei sveikatai.
3. Suteikti socialinės globos namų gyventojams psichologinę pagalbą ir konsultacijas apie priklausomybę nuo alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų.
4. Skatinti gyvenimo be priklausomybių privalumus, taip pat padėti užkirsti kelią jų atsiradimui.
5. Kuriant saugią ir palaikančią aplinką, mažinti socialinę izoliaciją ir pagerinti bendravimo įgūdžius.

Žalingas įprotis	Priemonė	Veiklos turinys	Siektini rezultatai	Vykdomo laikotarpis	Įvykdyta /neįvykdyta
1. Alkoholio vartojimas	Prevencinis švietimas	Socialinių darbuotojų, slaugytojų individualūs pokalbiai ir grupėse;	Mažesnis alkoholio vartojimas gyventojų tarpe; geresni tarpusavio santykiai; konfliktų	I – IV ketvirtis	Įvykdyta Vesti individualūs pokalbiai alkoholio vartojimo pasekmių tema – dalyvavo 35 paslaugų gavėjai.

		informacinės medžiagos pateikimas vaizdinėmis priemonėmis	sumažėjimas; bus sukurta saugesnė atmosfera ir aplinka globos namuose ir už globos namų ribų		Renginyje „Alkoholio vartojimo žala“ dalyvavo 123 paslaugų gavėjai. C korpuse vykusiame renginyje „Alkoholio stadijos. Alkoholio vartojimo tipai. Ar aš esu priklausomas?“ dalyvavo 35 paslaugų gavėjai. Renginyje „Kaip alkoholis įtakoja žmogaus elgesį? Kaip atsisakyti žalingų įpročių?“ dalyvavo 25 paslaugų gavėjai. Skatinant sveikesnį gyvenimo būdą, USGN surengta sporto šventė, kurioje dalyvavo 60 paslaugų gavėjų. Zarasų socialinės globos namų sporto šventėje dalyvavo 9 paslaugų gavėjai.
	Gyventojų svarstymas administracijos posėdžiuose, dėl netinkamo elgesio esant neblaiviam	Aiškinamasi alkoholio vartojimo priežastys, primenamos USGN vidaus tvarkos taisyklės ir pasekmės jų piktybiškai nesilaikant	Elgesio pasikeitimas teigiama linkme; sąmoningas suvokimas dėl pasekmių, jei gyventojas nesilaikys vidaus tvarkos taisyklių	Esant poreikiui	Įvykdyta 2025 m. dėl neigiamo pobūdžio veiksmų vyko 1 posėdis, kuriame svarstytas paslaugų gavėjas dėl netinkamo elgesio ir alkoholio vartojimo.

<p>Gyventojų susitikimai su Utenos apskrities vyr. komisariato policijos veiklos skyriaus darbuotojais.</p>	<p>Gyventojai supažindinami su viešos tvarkos taisyklėmis, bei gresiančiomis nuobaudomis jų nesilaikant</p>	<p>Drausmingas ir tinkamas elgesys viešose vietose</p>	<p>III ketvirtis</p>	<p>Įvykdyta Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato bendruomenės pareigūnai pravedė renginius ir paskaitas temomis „Viešasis saugumas ir nusikalstamumo prevencija“, „Saugumas kelyje ir gyvenamojoje aplinkoje. Sukčiai“, taip pat organizavo popietę apie drausmės pažeidimus. Visuose susitikimuose dalyvavo 48 paslaugų gavėjai. Buvo parodytas prevencinis filmas „Maušos karčiama“, skirtas sąmoningumo didinimui ir žalingų įpročių prevencijai; jį peržiūrėjo 15 paslaugų gavėjų.</p>
<p>Gydymas (kodavimas) nuo alkoholizmo</p>	<p>Konsultavimas, gydytojo psichiatro metodų taikymas</p>	<p>Pastangos atsisakyti alkoholio vartojimo ir to siekimas</p>	<p>I-IV ketvirtis</p>	<p>Įvykdyta Dėl gydymo nuo alkoholio kreipėsi 3 paslaugų gavėjai.</p>
<p>Psichologo konsultacija</p>	<p>Individualūs ir grupiniai psichoterapijos užsiėmimai</p>	<p>Susivokimas kas vyksta ir būdas rasti asmenišką ir tinkamiausią būdą problemos sprendimui</p>	<p>I-IV ketvirtis, esant poreikiui</p>	<p>Įvykdyta Individualias psichologo konsultacijas lankė 31 paslaugų gavėjas, iš jų keturi – dėl alkoholio vartojimo. Individualūs pokalbiai su dvasiniu asistentu.</p>

	Ryšų palaikymas su socialinėmis institucijomis	Pasidalijimas gerąja patirtimi su socialinėmis institucijomis	Rasti naujų būdų, kaip kovoti su alkoholizmu	II, IV ketvirtis	Įvykdyta Plėtotas bendradarbiavimas su Utenos rajono neįgaliųjų draugija – organizuotos bendros popietės, dalintasi gerąja patirtimi. Suorganizuoti susitikimai su Dievo Apvaizdos seserų kongregacijos vienuolynu, kuriuose iš viso dalyvavo 12 asmenų. Vyko socialinių darbuotojų grupinės supervizijos, kuriuose dalyvavo Zarasų, Aknystų ir Skiemų socialinės globos namų specialistai. Jų metu buvo dalijamasi patirtimi ir aptariami alkoholio vartojimo problemų sprendimo būdai įstaigose.
	Bendradarbiavimas su visuomenės sveikatos biuru	Paskaitos, užsiėmimai darbuotojams ir gyventojams apie alkoholio žalą	Pasitelkus profesionalę pagalbą, pritaikytos priemonės sprendžiant alkoholio vartojimo problemą	III ketvirtis	Įvykdyta Visuomenės sveikatos biuro paskaita – diskusija su priklausomybių krizių specialiste apie alkoholio žalą, visuomenės sveikatos biuro priklausomybių konsultacijas lanko 2 paslaugų gavėjai.
	Sveikos gyvensenos skatinimas	Sveikatos priežiūros padalinio darbuotojų įgyvendintos priemonės susijusios su alkoholio vartojimo mažinimu	Žinių apie sveiką gyvenimą pritaikymas kasdieniniame gyvenime ir alkoholio vartojimo mažinimas ar atsisakymas	I – IV ketvirtis	Įvykdyta „Alkoholio poveikis emocinei sveikatai“ -10 paslaugų gavėjų; „Alkoholio žala organizmui“ - 4 paslaugų gavėjai; „Kūno organai, kuriems labiausiai kenkia alkoholis“ - 10 paslaugų gavėjų;

					„Vaistų ir alkoholio vartojimo nesuderinamumas“ -12 paslaugų gavėjų.
	Alkoholio vartojimo netoleravimas	Globos namų bendruomenės skatinimas informuoti apie asmenų vartojančių alkoholį elgesį bei taikomos drausminės priemonės	Bendruomeniškumo stiprinimas susitelkiant prieš alkoholio vartojimą	I-IV ketvirtis	Įvykdyta. Vykdotos bendruomeniškumo stiprinimo priemonės, taikant „Nulinės tolerancijos svaiginimuisi“ principą – išgėrę ar kitaip apsvaigę asmenys nebuvo toleruojami ir buvo išprašomi iš renginių, vykstančių USGN salėje bei kitose viešose erdvėse. Suorganizuoti 4 gyventojų Tarybos susirinkimai, kuriuose buvo svarstomos alkoholio vartojimo problemos įstaigoje, aptartos prevencinės priemonės ir priimti sprendimai, siekiant mažinti alkoholio vartojimą bei užtikrinti saugią bendruomenės aplinką.
2. Tabako vartojimas	Sveikatos priežiūros padalinio darbuotojų prevencinis švietimas apie rūkymo žalą	Individualūs pokalbiai ir grupiniai užsiėmimai; vaizdinės priemonės ir kt.	Gyventojų sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	I-IV ketvirtis	Įvykdyta Suorganizuoti grupiniai pokalbiai rūkymo prevencijos temomis: „Patarimai, kaip mesti rūkyti“ – dalyvavo 12 paslaugų gavėjų; „Rūkymo ir tabako poveikis sveikatai“ – 15 paslaugų gavėjų; „Metimo rūkyti nauda sveikatai“ – 15 paslaugų gavėjų.

					Taip pat vyko individualūs pokalbiai rūkymo temomis, kurių metu dalyviai buvo skatinami atsisakyti žalingų įpročių, užsiimti fizine veikla bei ieškoti mėgstamų užimtumo formų; iš viso dalyvavo 15 paslaugų.
Socialinio darbo padalinio darbuotojų propagavimas atsisakyti rūkymo	Motyvuojančios priemonės, rūkymo įpročius keičiant kita veikla	Gyventojai skatinami mesti rūkyti		I-IV ketvirtis	Įvykdyta tarptautinės dienos be tabako paminėjimas, vaizdinės medžiagos demonstravimas dalyvavo – 45 paslaugų gavėjai; 3A skyrius renginyje „Organizmo atsistatymas po rūkymo ir ilgalaikė nauda sveikatai“ dalyvavo 24 paslaugų gavėjai; socialinių paslaugų užimtumo specialistų popietė „Diena be tabako“, dalyvavo 45 asmenys.
Bendradarbiavimas su visuomenės sveikatos biuru	Paskaitos, užsiėmimai darbuotojams ir gyventojams apie rūkymo žalą	Pasitelkus profesionalę pagalbą remtis jų patarimais skatinant gyventojus atsisakyti įpročio rūkyti		II ketvirtis	Įvykdyta Susitikimas su visuomenės sveikatos biuro priklausomybių konsultantu, kurio metu pristatyta, diskutuota apie vieną iš priklausomybių – rūkymą.
Stendai su informacija apie tabako poveikį ir žalą sveikatai	Informacijos pateikimas suprantama forma apie rūkymo žalą	Siekiama, kad kuo daugiau gyventojų atsisakytų žalingo rūkymo įpročio, saugodami savo ir aplinkinių sveikatą		I-IV ketvirtis	Įvykdyta Parengti 5 informaciniai stendai apie tabako žalą temomis.

	Priešgaisrinių reikalavimų laikymasis	Pakabinti priešgaisrinę informaciją kambariuose; pažymėti vietas, kur draudžiama rūkyti; pažymėti rūkymo vietas	Siekama, kad skyriuose, gyventojai turintys sutrikusią judėjimo funkciją nerūkytų lovose, taip išvengiant nelaimingų atsitikimų	I-IV ketvirtis	Įvykdyta Patikrinta priešgaisrinė informacija kambariuose ir, esant poreikiui, atnaujinta bei pakabinta iš naujo; pažymėtos vietos, kuriose draudžiama rūkyti.
	Rūkymo patalpų ir vietų priežiūra	Ištraukiamų ventiliatorių priežiūra; patalpų vėdinimas	Išvengta pasyvaus rūkymo žalos	I-IV ketvirtis	Įvykdyta vykdyta ištraukiamų ventiliatorių priežiūra; patalpų vėdinimas.
3. Kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimas	Slaugytojų informacija apie psichiką veikiančių medžiagų poveikį žmogaus organizmui	Informacijos pateikimas gyventojams suprantamu būdu; individualūs pokalbiai; vaizdinės priemonės	Ugdomas gyventojų suvokimas apie psichiką veikiančių medžiagų poveikį	I-IV ketvirtis	Įvykdyta Individualūs pokalbiai įvairiomis sveikos gyvensenos temomis – 244 paslaugų gavėjai; Diskusija - „Psichiką veikiančių medžiagų vartojimo žala“ - 23 paslaugų gavėjai; Praktinė veikla tema „Psichiką veikiančių medžiagų vartojimas“ - 33 dalyviai.
	Bendradarbiavimas su psichikos sveikatos centru	Gyventojų lankymas psichikos sveikatos dienos centro, kuriame vyksta užsiėmimai ugdantys sąmoningą vaistų vartojimą pagal gydytojo paskyrimą,	Ugdomas gyventojų sąmoningas vaistų vartojimas, vengiama piktnaudžiavimas psichiką veikiančiais preparatais	IV ketvirtis	Lankymasis psichikos sveikatos centre -72 paslaugų gavėjai, Dienos cente- 16 paslaugų gavėjų.

		suteikiama informacija apie vaistų naudą ir žalą žmogaus organizmui ir jo psichinei būklei			
	Psichotropinių vaistų vartojimo kontrolė	Nuosavų vaistų vartojimo kontrolės žurnalas; pagal gydytojo paskyrimą vaistų vartojimo kontrolė; kitų psichiką veikiančių medžiagų galimo vartojimo stebėseną	Išvengta nelaimingų atsitikimų susijusių su psichotropinių vaistų vartojimu	I k/ mėn., esant poreikiui	Įvykdyta 1 kartą per ketvirtį vykdyta gyventojų nuosavų vaistų vartojimo kontrolė. Atliktos žymos vaistų kontrolės žurnale.

Parengė
Direktoriaus pavaduotoja socialiniams reikalams
Irma Grižienė

